

Kunnskapsgrunnlag om frivillighet i helse, sosial og omsorgstjenestene

27. mai 2021

Forankring: Strategi 80+

- *Det igangsettes et utredningsarbeid knyttet til hvordan lag og foreninger i større grad kan forebygge behov for, og supplere de kommunale tjenestene til innbyggere som er 80 år og eldre»*
- Styringsgruppen for prosjektet «Bolig og omsorgsbygg» har besluttet at utredningen skal være **aldersuavhengig**

Hovedmålet

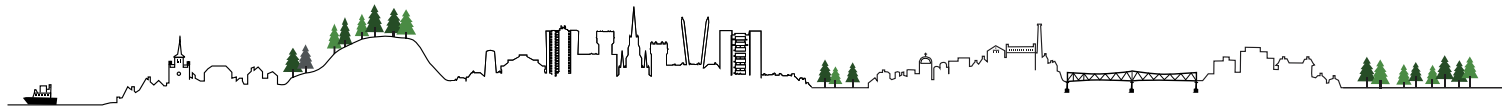
- Utredningen skal gi tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for beslutning om fremtidig strategi for hvordan heldøgnstjenester forebygges og suppleres ved å samarbeide med frivilliges innsats i samfunnet.

Avgrensinger

- Utredningen retter seg først og fremst mot virksomheter hvor frivillige og ideelle organisasjoner og tjenestene kan samarbeide tett, som for eksempel på sykehjem, omsorgsboliger med heldøgnsbemanning og i aktivitets-/dagsentrene.
- Utredningen vurderer mulighetsrommet i forhold til bygningsmessige forhold, og hvordan fysiske løsninger (som for eksempel bygg og infrastruktur) kan tilrettelegges for samarbeid med frivillige og ideelle organisasjoner.
- Det vurderes hvordan kommunen kan legge best mulig til rette for at ressurser innen frivilligheten i helse- og omsorgsfeltet kan bli realisert
- Utredningen tar utgangspunkt i de økonomiske rammebetingelsene som foreligger og danner grunnlag for et utvidet samarbeid med frivillige og ideelle organisasjoner innenfor helse- og omsorgsfeltet.
- Utredningen har en kunnskapsbasert tilnærming.

Utredningen – oppsummering (1)

- Det finnes per nå 1 393 organisasjoner med postadresse registrert i Drammen som er lag og foreninger, blant disse er det mange organisasjoner som er direkte tilknyttet helse- og sosialformål, samt kultur og rekreasjon som er relevante i denne utredningen.

Utredningen – oppsummering (2)

- En undersøkelse som består av 14 spørsmål ble sendt til avdelingsledere, fagrådgiver, frivilligkontakter, livsgledekonsulent eller de som har direkte erfaringer knyttet til samarbeid med frivillige.
- En annen undersøkelse som består av 4 spørsmål ble sendt til lag og foreninger via e-post.

Utredningen – oppsummering (3)

- Undersøkelsen blant kommunale ansatte viser at tjenestene har mest samarbeid med barnehager og skoler.
- Samarbeid med barnehager og skoler er tatt med i utredningen fordi generasjonsmøter er sentralt i livsgledearbeidet i sykehjemmene. Samarbeid med barnehager og skoler mobiliserer også til frivillighet.
- Tjenestene har også mye samarbeid med humanitære organisasjoner og Den norske kirken.
- De fleste institusjonene/dagsentrene/tjenester har erfaringer med å være brobygger mellom frivillige, medarbeidere og tjenestemottakere (20), og de tilrettelegger for frivilligheten som skaper aktivitet for flere samlet (18), og tilrettelegger for møteplasser for de frivillige i virksomheten (17). Litt over halvparten av de kommunale respondenter sier at de har en stillingsprosent mellom 50–100 % til å følge opp frivillige. Budsjettet til å organisere frivillige aktiviteter varierer stort fra virksomhet til virksomhet, men det er bare noen få virksomheter hvor frivilligkoordinator hadde/har eget budsjett. De fleste aktiviteten må enten vurderes av ledere fra aktivitet til aktivitet eller det må søkes om tilskudd.

Utredningen – oppsummering (4)

Utfordringer

Utfordringer som blir trukket fram av tjenestene er:

- Frivilligheten tilfører ressurser, men den krever også ressurser til å følge opp
- Opplæring av frivillige i form av fagkurs, veiledning av fagpersoner, jevnlig møter for refleksjoner krever tid fra tjenesten. Det må tilrettelegges frivilliges tid og mulighet til å bidra.
- Noen opplever at det kan være vanskelig å finne rett frivillig til rett beboer ut fra bobers interesser. Det er også vanskelig å skaffe folk til frivillig arbeid utenom lag og foreninger.
- De som jobber som frivillige kan ha sine egne utfordringer. Flere frivillige er frivillige på grunn av egne behov. Noen virksomheter opplever at de frivillige helst vil «booke» seg opp mot ett arrangement, ikke faste dager uke etter uke.
- Oppgaveavklaring og forventninger til samarbeidet er ikke tydelig definert i mange tilfeller.
- Informasjonsflyten mellom de involverte er for svak.
- Virksomhetene er ikke flinke nok til å legge til rette for og organisere frivillige aktiviteter.
- Noen virksomheter har lite fokus på å bruke frivillige. De har bare noe tilfeldig og gjerne gjennom bekjentskap.

Utredningen – oppsummering (5)

Tjenestene har gitt uttrykk for følgende mulighetsrom og forbedringspotensial i samarbeid med frivillige:

- Mer systematikk i bruken av frivillige. Det er viktig at virksomhetene har egne kontaktpersoner knyttet til frivillige og frivillig arbeid. Det bør lages et opplæringsprogram slik at frivillige kan få kunnskap om brukere og tjenester
- For å kunne optimalisere samarbeid med frivilligheten må det foreligge tydelig oppgaveavklaring og forventninger for samarbeidet
- Frivilligheten trenger forutsigbarhet og gode avtaler med kommunen. Et mer forpliktende samarbeid, med avtaler med organisasjonene
- Mer koordinert forvaltning av alle tilskuddsordninger til frivillige i kommunen. Gjøre det lettere å søke midler
- Være mer proaktiv og legge til rette for samarbeidsmøter og dialog
- Fysiske, bygningsmessige forhold og infrastruktur som bookingsystem, bemanning på kveldstid, større lokaler og låssystem påvirker mulighet til samarbeid med frivillige

Utredningen – oppsummering (6)

Innspillene fra lag og foreningene til et bedre samarbeid er følgende:

- At kommunen tar initiativ til å etablere et forum for erfaringsdeling
- Samarbeidsavtaler som kan gi forutsigbarhet (ikke nødvendigvis penger)
- At kommunen etablerer en skyssordning/hjelpeordning slik at eldre kommer seg ut på arrangementer som foregår utenfor institusjon/bolig
- At kommunen etablere en rekrutteringsordning til det beboere/brukere trenger hjelp til.
- At kommunen sprer informasjon om arrangementer og liknende blant brukere av tjenestene fra frivillige – i større grad enn det gjøres i dag
- Et fast kontaktpunkt hvor de kan henvende seg til, for eksempel for å tilby sin frivillighetsinnsats, for å få informasjon om behov for hjelp, for å få kontakt med andre frivillige

Utredningen – oppsummering (7)

- Utredningen har trukket fram mange gode erfaringer, både på sentrale grep og lokale prosjekter og modeller

